

УДК 347.961; 347.77

Анатолій Кодинець,

кандидат юридичних наук,

доцент, доцент кафедри інтелектуальної власності

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НОТАРІАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ПОСВІДЧЕННЯ ПРАВОЧИНІВ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Стаття присвячена розгляду практичних аспектів нотаріального посвідчення правочинів у сфері розпорядження правами інтелектуальної власності, оформленню спадкових прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності, дослідженню проблем правозастосування у зазначеній сфері, формуванню пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства.

Ключові слова: право інтелектуальної власності, нотаріальна діяльність, нотаріальне провадження, правочин, спадщина, патент, свідоцтво, ліцензійний договір.

У сучасних умовах формування та розвитку громадянського суспільства, розбудови правової держави важливе значення відіграє правильне та ефективне застосування норм чинного законодавства у процесі здійснення державних завдань та виконання соціально важливих функцій. Посадовими особами, на яких покладені завдання від імені держави перевіряти та посвідчувати юридичні факти, надаючи їм правове значення, є нотаріуси.

У процесі нотаріального провадження здійснюється перевірка законності фактів, що мають юридичне значення, посвідчення виникнення прав та обов'язків особи та вчинення інших дій з метою надання їм юридичної вірогідності. Належне виконання завдань нотаріату можливе за умов додержання процедурних аспектів нотаріального провадження, встановлених законодавством, яке регламентує порядок дій нотаріуса, перевірки дотримання норм матеріального права та аналізу тих юридичних фактів, на підставі яких виникли права та обов'язки сторін нотаріального процесу. У процесі вчинення нотаріальних дій можуть виникати ситуації, за яких нотаріус не повинен обмежитися лише поверховим застосуванням законодавства, а має враховувати особливості окремих цивільно-правових інститутів та правову природу різних видів об'єктів цивільних прав. Зазначеними факторами зумовлюється

актуальність даної публікації, присвяченої розгляду практичних аспектів нотаріального посвідчення правочинів у сфері розпорядження правами інтелектуальної власності.

Зазначені питання були предметом наукового дослідження представників різних галузей юридичної науки як вчених-цивілістів, так і представників науки нотаріального процесу та права інтелектуальної власності, зокрема: Ю. О. Заїки, В. В. Комарова, О. В. Кохановської, Є. О. Рябоконя, В. С. Цимбалюка, С. Я. Фурси, О. І. Харитонові та інших науковців.

Одне із найбільш складних питань, що виникає у процесі нотаріальної діяльності є питання спадкування прав інтелектуальної власності та належного нотаріального посвідчення переходу прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності у процесі спадкового правонаступництва.

Передусім слід наголосити, що згідно зі ст. 1218 Цивільного кодексу України (далі — ЦК України) [1] до складу спадщини входять усі права та обов'язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися внаслідок його смерті.

Відповідно до норм спеціального законодавства про інтелектуальну власність, зокрема ст. 29 Закону України «Про авторське право і суміжні права» [2], майнові права авторів та інших осіб, які мають ви-

ключне авторське право, переходять у спадщину. Не переходять у спадщину особисті немайнові права автора.

Тому майнові права інтелектуальної власності переходять у порядку спадкування до спадкоємців за законом або за заповітом. Проте забезпечення законності спадкування прав інтелектуальної власності можливе за умов перевірки факту належності таких прав спадкодавцю та, як наслідок, їх правомірного набуття спадкоємцями. У цьому аспекті при оформленні спадщини можливе виникнення певних складнощів.

Згідно з п. 4.14 Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України [3] при видачі свідоцтва про право на спадщину нотаріус обов'язково перевіряє: факт смерті спадкодавця, час і місце відкриття спадщини, наявність підстав для закликання до спадкоємства, якщо має місце спадкування за законом, прийняття спадкоємцем спадщини у встановлений законом спосіб, склад спадкового майна, на яке видається свідоцтво про право на спадщину. На підтвердження цих обставин від спадкоємців витребовуються документи, які підтверджують вказані факти.

Порядок також підкреслює, що видача свідоцтва про право на спадщину на майно, яке підлягає реєстрації, проводиться нотаріусом після подання правовстановлюючих документів щодо належності цього майна спадкодавцеві та перевірки відсутності заборони або арешту цього майна (п. 4.15).

Досить часто зазначені положення Порядку тлумачаться таким чином, що права на об'єкти інтелектуальної власності, що переходять у спадщину, повинні бути підтверджені належними охоронними документами. У разі якщо спадкоємець зареєстрував свої права на результат творчості та отримав відповідний охоронний документ — ці права можуть бути включені до спадкової маси та зазначені у свідоцтві на права на спадщину. В іншому випадку — спадкоємці мають надати підтверджувальні документи щодо належності прав інтелектуальної власності померлому та їх набуття у порядку спадкового правонаступництва спадкоємцями. Дане положення є вірним лише частково, зокрема у випадку спадкування патентних прав чи прав на торговельну марку.

Права на об'єкти промислової власно-

сті (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки) отримають правову охорону лише у результаті реєстрації (патентування) об'єкта та видачі відповідного правоохоронного документа — патенту чи свідоцтва. Тому наявність такого документа, виданого на ім'я спадкодавця, є підставою для включення охоронюваних об'єктів до складу спадщини.

Однак при включенні таких об'єктів до складу спадщини необхідно перевірити чинність охоронного документа, тобто чи належали на день відкриття спадщини відповідні творчі результати спадкодавцю. Строк охорони об'єктів інтелектуальної власності може завершитися. Він складає до 20 років — для винаходів, до 10 — для корисних моделей і до 15 років — для промислових зразків. Патенти чи свідоцтва можуть достроково припинити свою чинність (наприклад, у разі несплати річного збору за продовження чинності патенту або внаслідок відмови правоволодільця). У кінцевому підсумку можливе також визнання недійсним на підставі судового рішення патенту чи свідоцтва, що має наслідком втрату прав інтелектуальної власності власником охоронного документа.

У зв'язку з наведеним доцільно при включенні до спадкової маси об'єктів інтелектуальної власності, що охороняються патентами чи свідоцтвами, просити надання спадкоємцями виписки з відповідного реєстру щодо відомостей про певний патент на винахід (корисну модель), торговельну марку чи промисловий зразок. Таку виписку надає ДП «Український інститут промислової власності» на підставі відповідної заяви та за умови сплати збору згідно з Порядком сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, затвердженим постановою КМ України від 23.12.2004 р. № 1716 [4]. Виписка є чинною на дату її видачі та містить поточну інформацію щодо власника охоронного документа на відповідний об'єкт промислової власності.

Стосовно спадкування об'єктів авторського права та суміжних прав (творів літератури, науки, мистецтва, фонограм тощо), то слід підкреслити, що майнові права інтелектуальної власності на результати літературної та мистецької творчої діяльності не підлягають обов'язковій реєстрації. Авторське право на твір

виникає внаслідок факту його створення. Для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація твору чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей (ст. 11 Закону «Про авторське право і суміжні права»). Суб'єкт авторського права для засвідчення авторства (авторського права) у будь-який час протягом строку охорони авторського права може зареєструвати своє авторське право у відповідних державних реєстрах.

Проте можлива ситуація, коли після смерті особи залишаються майнові авторські права, які не були зареєстровані належним чином, тобто відсутній охоронний документ (свідоцтво про права автора на твір), що підтверджує наявність авторських прав спадкодавця та, як наслідок, можливість їх отримання спадкоємцями у порядку спадкового правонаступництва.

Слід також наголосити, що, як правило, після смерті автора досить важко отримати свідоцтво про реєстрацію авторських прав на твір на ім'я померлого автора чи спадкоємця. Відповідно до п. 6 постанови КМ України від 27.12.2001 р. № 1756 «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір» [5] заявка на реєстрацію авторського права на твір обов'язково повинна містити: заяву за встановленою формою; довіреність, оформлену в установленому порядку (якщо заявка від імені автора або його спадкоємця подається довіреною особою) та документ, що засвідчує перехід у спадщину майнового права автора (якщо заявка подається спадкоємцем автора).

Довіреність від імені автора та документ, що засвідчує перехід прав у спадщину, у цьому випадку не можуть бути надані. Така довіреність втратила юридичну силу у зв'язку зі смертю автора — довірителя, а свідоцтво на право на спадщину спадкоємцеві ще не оформлено, що, по суті, призводить до неможливості отримання свідоцтва про авторське право на ім'я спадкоємця. За таких обставин потенційний спадкоємець не може отримати свідоцтво про реєстрацію авторських прав та, як наслідок, зазначені права не включаються до складу спадщини.

Тому у випадку спадкування авторських майнових прав не слід суто фор-

мально підходити до питання включення таких прав до складу спадщини, лише беручи до уваги наявність відповідного свідоцтва. Майнові авторські права спадкодавця можуть посвідчуватися й іншими доказами: авторськими договорами з видавництвом, примірниками творів, де померлий вказаний в якості автора, рукописами неопублікованих творів та іншими документами, які також слід брати до уваги та перевіряти при вирішенні питання щодо включення до складу спадкової маси майнових авторських прав.

Іншим важливим питанням, що виникає у процесі нотаріальної діяльності, є особливості нотаріального посвідчення укладання, зміни та розірвання договорів щодо розпорядження об'єктами інтелектуальної власності.

У цивілістичній доктрині виділяють дві форми розпорядження результатами інтелектуальної діяльності — повна уступка майнових прав інтелектуальної власності та надання майнових прав на результати творчості. ЦК України також окремо виділяє договори про надання прав на використання об'єкта інтелектуальної власності (ліцензії та ліцензійний договір — статті 1108—1111) та договори, спрямовані на передачу прав інтелектуальної власності (договір про передання виключних майнових прав — ст. 1113 ЦК України). Тому, незважаючи на те, що законодавець розширив предмет договорів купівлі-продажу, найму (оренди) та дарування за рахунок включення до нього не лише речей, а й майнових прав, слід зазначити, що майнові права інтелектуальної власності у ЦК отримали спеціальне правове регулювання у нормах глави 75 ЦК України, тому не можуть бути предметом правочинів, що спрямовані на розпорядження об'єктами права власності.

Слід підкреслити, що право інтелектуальної власності та право власності на річ не залежать одне від одного. Перехід права на об'єкт права інтелектуальної власності не означає переходу права власності на річ. Перехід права власності на річ не означає переходу права на об'єкт права інтелектуальної власності (ст. 419 ЦК України). Тому для передачі прав інтелектуальної власності застосовуються спеціальні договірні конструкції, які не пов'язані з договорами, спрямованими на розпорядження речами.

Договори у сфері інтелектуальної власності за характером об'єкта традиційно поділяють на дві групи. До першої належать договори, що забезпечують розпорядження об'єктами авторського права та суміжних прав. Іншу групу формують договірні конструкції у сфері розпорядження правами промислової власності. Проте законодавець, формулюючи положення глави 75 ЦК України, відійшов від даного підходу, закріпивши ряд універсальних договірних моделей, що застосовуються незалежно від характеру об'єкта інтелектуальної власності.

Тому об'єктом договорів у сфері інтелектуальної власності є результати інтелектуальної творчої діяльності. До них належать твори літератури, науки, мистецтва та інші об'єкти авторського права, виконання, фоно- та відеограми та інші об'єкти суміжних прав, а також визнані у встановленому порядку об'єкти промислової власності, тобто запатентовані винаходи, корисні моделі чи промислові зразки, зареєстровані торговельні марки, сорти рослин та породи тварин, компонування інтегральних мікросхем тощо.

Предметом договорів у сфері інтелектуальної власності є майнові права інтелектуальної власності на твір, виконання, винахід, корисну модель, промисловий зразок, торговельну марку чи інший об'єкт. Предмет цих договорів може охоплювати передачу всього комплексу майнових прав на відповідний результат творчості чи надання лише права на використання об'єкта в обсязі і у межах, визначених договором.

Сторонами договорів у сфері інтелектуальної власності може бути будь-яка фізична чи юридична особа. Залежно від виду договору сторони можуть мати спеціальну назву: ліцензіар та ліцензіат — у ліцензійному договорі або творець та замовник — у договорі про створення за замовленням і використання об'єкта інтелектуальної власності. Проте незалежно від назви однією зі сторін зазначених договорів є правоволоділець (автор, виконавець, винахідник, власник патенту чи свідоцтва або його правонаступники), а іншою набувач — особа, яка має намір отримати права інтелектуальної власності.

Чинне законодавство не містить будь-яких вікових обмежень щодо статусу фізичної особи — правоволодільца об'єкта інтелектуальної власності. Неповно-

літні особи самостійно можуть розпоряджатися майновими правами на об'єкти інтелектуальної власності з моменту досягнення 14-річного віку. До цього віку майнові права та обов'язки неповнолітніх осіб у сфері інтелектуальної власності здійснюють їх батьки або опікуни.

До договорів у сфері розпорядження майновими правами інтелектуальної власності належать: ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності; ліцензійний договір; договір про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності; договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності; інший договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Ліцензія є правом на використання об'єкта інтелектуальної власності, що може бути оформлена як окремий документ або бути складовою частиною ліцензійного чи іншого цивільного-правового договору. Так, договір комісії може передбачати умову щодо використання прав інтелектуальної власності комітента, якщо це необхідно для реалізації об'єкта комісії.

За ліцензійним договором одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензію) на умовах, визначених за взаємною згодою сторін з урахуванням вимог законодавства (ст. 1109 ЦК України). Загальні вимоги до змісту та істотних умов ліцензійного договору закріплені у статтях 1109—1111 ЦК України.

Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності містить зобов'язання однієї сторони (творця) створити у майбутньому об'єкт права інтелектуальної власності відповідно до вимог другої сторони (замовника) та в установленій строк.

За договором про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності особа, що має виключні майнові права інтелектуальної власності здійснює їх передачу іншій стороні у повному обсязі чи частково відповідно до закону та на визначених договором умовах.

Договори щодо розпорядження правами інтелектуальної власності повинні укладатися в обов'язковій письмовій формі (ч. 2 ст. 1107), недодержання якої

призводить до нікчемності договору, тобто договір не породжує жодних цивільних прав та обов'язків з моменту його укладання). Законом встановлені винятки з даного правила, які стосуються розпоряджання правами на об'єкти авторського права. Зокрема відповідно до ч. 1 ст. 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права» в усній формі може укладатися договір про використання (опублікування) твору в періодичних виданнях (газетах, журналах тощо).

Законодавство [6; 7] не містить вимог щодо обов'язкового нотаріального посвідчення таких договорів. Їх посвідчення можливе за вимогою принаймні однієї із сторін.

При здійсненні нотаріального посвідчення договорів у сфері інтелектуальної власності, крім перевірки загальних вимог щодо умов укладання правочинів (статусу сторін правочину, їх вільного волевиявлення та спрямованості на реальне настання правих наслідків, передбачених договором), доцільно перевірити чинність охоронного документа (патенту чи свідоцтва) на об'єкт інтелектуальної власності.

Патент чи свідоцтво може достроково припинити свою чинність (у разі несплати річного збору за продовження його чинності, за рішенням суду або внаслідок відмови правоволодільца). Тому доцільно вимагати надання власником об'єкта інтелектуальної власності виписки з відповідного реєстру щодо відомостей про певний патент на винахід (корисну модель), торговельну марку чи промисловий зразок. Таку виписку надає ДП «Український інститут промислової власності», в ній вказується чинний правоволоділець об'єкта інтелектуальної власності.

Згідно з ч. 2 ст. 1114 ЦК України факт передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, які відповідно до ЦК України або іншого закону є чинними після їх державної реєстрації, підлягає державній реєстрації.

Враховуючи, що права на об'єкти патентного права, сорти рослин та породи тварин, компоновання інтегральної мікросхеми та торговельні марки набувають чинності з моменту їх реєстрації, договір про передання майнових прав на такі об'єкти є чинним з моменту його державної реєстрації. Проведення подібної реєстрації зумовлюється потребою відоб-

раження факту зміни правоволодільца об'єкта промислової власності.

Спеціальне законодавство містить інші вимоги до державної реєстрації договорів про передачу прав на об'єкти промислової власності, встановлюючи факультативність подібної реєстрації (ч. 9 ст. 16 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» [8], ч. 8 ст. 28 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» [9]). Однак, беручи до уваги, що ЦК України є основним актом цивільного законодавства, його норми мають пріоритет над положеннями спеціальних законодавчих актів.

Тому, якщо для чинності договорів про використання об'єктів промислової власності (ліцензія, ліцензійний договір, договір про створення об'єкта інтелектуальної власності за замовленням) достатньо їх вираження у письмовій формі, то дійсність договорів, спрямованих на передачу прав на об'єкти, що охороняються патентами чи свідоцтвами, виникає з моменту їх державної реєстрації. Така реєстрація здійснюється на підставі відповідних підзаконних актів Державною службою інтелектуальної власності. Факт передачі майнових авторських прав не потребує обов'язкової державної реєстрації.

У процесі нотаріальної діяльності також інколи виникають труднощі щодо засвідчення вірності копій правоохоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності. Згідно з Порядком вчинення нотаріальних дій нотаріусами України при підготовці до засвідчення вірності копій документів і виписок з них нотаріус зобов'язаний особисто звірити з оригіналом документа копію чи виписку з документа, вірність яких він засвідчує.

На оригіналі патенту чи свідоцтва, як правило, міститься факсимільний підпис голови Державної служби інтелектуальної власності та печатка цієї установи. Застосування факсимільного підпису у цьому випадку не свідчить, що поданий для вчинення нотаріальної дії правоохоронний документ на об'єкт інтелектуальної власності не відповідає законодавству чи не є оригіналом документа. Слід наголосити, що в Україні кожного року видається близько 15 тис. свідоцтв на торговельні марки та 5 тис. патентів на винаходи і корисні моделі. Тому, вра-

ховуючи досить велику кількість таких документів, закономірно, що на титульному бланку патенту чи свідоцтва, як правило, використовується факсимільний підпис відповідної посадової особи, скріплений печаткою.

Підсумовуючи розгляд окремих особливостей нотаріального посвідчення правочинів щодо передачі прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності, слід наголосити, що у процесі нотаріального провадження нотаріусу необхідно враховувати не лише дотримання загальних вимог цивільного законодавства про умови укладання правочинів, статус сторін, вільності їх волевиявлення, форму правочину, реальність настання правових наслідків, а й брати до уваги специфіку об'єкта правочину,

яким є набуття прав на результати творчості, що мають нематеріальний характер та різні форми зовнішнього вираження. Варто перевіряти чинність прав на об'єкти інтелектуальної власності на момент укладання правочину, їх належність правоволодільцеві, наявність охоронних документів на результати інтелектуальної діяльності, відсутність обтяжень прав інтелектуальної власності, дотримання вимог спеціального законодавства щодо умов та форми правочинів у сфері розпоряджання правами інтелектуальної власності. Зазначені особливості також можуть враховуватися законодавцем при формуванні перспективного законодавства у сфері регламентації нотаріальної діяльності.

ПРИМІТКИ

1. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 40—44. — Ст. 356.
2. Закон України «Про авторське право і суміжні права», в редакції Закону № 2627-III від 11.07.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 43. — Ст. 214.
3. Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5 «Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України» // Офіційний вісник України. — 2012. — № 17. — С. 66. — Ст. 632.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. № 1716 «Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності» // Офіційний вісник України. — 2005. — № 51. — С. 101. — Ст. 3354.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 р. № 1756 «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір» // Офіційний вісник України. — 2002. — № 52. — С. 114. — Ст. 2369. — Код акта 21018/2001.
6. Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5 «Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України» // Офіційний вісник України. — 2012. — № 17. — С. 66. — Ст. 632.
7. Наказ Міністерства юстиції України від 22.12.2010 р. № 3253/5 «Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства» // Офіційний вісник України. — 2010. — № 98. — С. 164. — Ст. 3515.
8. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 7. — Ст. 36.
9. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 7. — Ст. 32.

Кодинец Анатолий. Актуальные вопросы нотариальной практики удостоверения сделок в сфере интеллектуальной собственности.

Статья посвящена рассмотрению практических аспектов нотариального удостоверения сделок в сфере распоряжения правами интеллектуальной собственности, оформлению наследственных прав на результаты интеллектуальной деятельности, исследованию проблем правоприменения в указанной области, формированию предложений по совершенствованию действующего законодательства.

Ключевые слова: право интеллектуальной собственности, нотариальная деятельность, нотариальное производство, сделка, наследство, патент, свидетельство, лицензионный договор.

Kodynets Anatolyi. Actual issues of notarial practice certificate transactions in the area of intellectual property.

In modern conditions of formation and development of civil society, building the of law essential role to play the correct and effective application of the current legislation in the implementation of government objectives and implementation of socially important functions. Officials, which are entrusted with tasks on behalf of the state to inspect and certify the legal facts, giving them a legal value are notaries. In the process of production of the notary actions, attorney checks the legality of the facts of legal significance, identity occurrence of the rights and responsibilities of persons and makes others acts in order to provide them with legal certainty. For the proper execution of this tasks, the Notaries should obey not only the procedural aspects of the notary production, but also the legislation governing the procedure notary verification of compliance with the rules of substantive law and check the facts on which are established rights and obligations the parties of notarial process.

In the process of notarial acts may occur the situations in which the notary should not limit ourselves to the formal application of the law, and should also take into account the characteristics of individual civil and legal institutions and the legal nature of the various types of objects of civil rights. These factors due to the relevance of this publication about the practical aspects of the notarization of transactions of intellectual property rights.

One of the most difficult issues that arise in the process of notarial activities is the question of inheritance of intellectual property rights and the proper notarization of the transfer of rights to intellectual property in the process of hereditary succession. First of all, it should be noted that according to Art. 1218 of the Civil Code of Ukraine (hereinafter — the Civil Code of Ukraine) [1] the inheritance includes all the rights and obligations of the testator at the time of opening of the inheritance, which were not stopped as a result of his death. In accordance with special intellectual property law, in particular Article. 29 of the Law of Ukraine «About Copyright and Related Rights» [2] property rights of authors and other persons, which have the exclusive copyright are to be inherited. Do not be inherited moral rights of the author. Therefore, intellectual property rights transferred by inheritance to the heirs at law or by his will.

The article are made the conclusion that, in the case of inheritance copyright property rights should not be only formal approach to the issue of the inclusion of such rights to the estate taking into account the presence of the corresponding certificate. Copyrights the testator can be checked by other evidence: copyright agreements with publishers, copies of works, where the deceased is listed as the author, manuscripts of unpublished works and other documents that should also be taken into account in the process of production of the notarial actions.

The article is devoted to the practical aspects of the notarization of transaction in the area of intellectual property rights, protection the inheritance rights to results of intellectual property, to the analyze the problems of law enforcement in this area and the preparation the proposals of improving the legislation.

Key words: *intellectual property rights, notarial activities, notarial proceedings transaction, inheritance, patent, certificate, license agreement.*